

ГРОДЗЕНСКИ УНІВЕРСІТЭТ

ГАЗЕТА ГРОДЗЕНСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА
УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ

№ 1 (241) 3 лютага 1997 года, панядзелак

Афіцыйна

АБМЕРКАВАНА РЭКТАРАТАМ

АКТУАЛЬНЫЯ ПЫТАННІ

На пасяджэнні рэктарата 30 снежня было абмеркавана пытанне аб падрыхтоўцы сацыяльных педагогаў. З інфармацыяй па гэтым пытанні выступіў дэкан факультэта педагогікі і псіхалогіі В.П. Таранцей.

Толькі дзве навучальныя ўстановы ў рэспубліцы рыхтуюць кадры па такой спецыяльнасці, - сказаў Віктар Пятровіч. - Трэцяй будзе наш універсітэт.

На сённяшні дзень патрэбнасць рэгіёна ў сацыяльных педагогах вялікая. Пакуль што ў многіх школах працуюць людзі без адпаведнай падрыхтоўкі. Якія гэта школы? Школы-інтэрнаты, дзіцячыя дамы, рэабілітацыйныя, дапаможныя класы для дзяцей, якія адстаюць у развіцці. Сацыяльныя педагогі патрэбны і ў цэнтрах занятасці моладзі.

Факультэт рыхтуе па гэтай спецыяльнасці 193 чалавекі. Сацыяльны педагог - гэта другая спецыяльнасць. Плануецца ў 1998 годзе пачаць набор сацыяльных педагогаў па першай спецыяльнасці.

Сёння праблем у гэтай справе няма. Не хапае кадраў. Але на факультэце ўмеюць прыстасавання да патрабаванняў часу. Некількіх выкладчыкаў накіроўвалі на вучобу ў Екацерынбург, Нава-сібірск, Польшчу, дзе ёсць адпаведны вопыт і школа. Зараз два чалавекі вучацца ў аспірантуры, адзін - у магістратуры.

Планы па падрыхтоўцы студэнтаў па спецыяльнасці сацыяльны педагог канкрэтныя: стварыць эксперыментальныя пляцоўкі, палеп-

шыць змест адукацыі, распрацаваць навучальныя праграмы, дапаможнікі, удасканаліць практыку.

На гэтым жа пасяджэнні зацвердзілі склад прыёмнай камісіі. Адказным сакратаром яе стаў дэкан матэматычнага факультэта Т.Э. Можджэр.

КАБ МОВА МАТЧЫНА ЖЫЛА

13 студзеня на пасяджэнні рэктарата была заслухана справаздача дэкана філалагічнага факультэта Т.І. Тамашэвіча аб выніках навукова-даследчай працы на факультэце. У прыватнасці, распрацоўваецца 6 навуковых тэмаў. Ёсць 94 навуковыя працоўкі, шмат публікацый, выдаюцца дапаможнікі. Факультэт малады, налічваецца тут чатыры кафедры, і на кожнай з іх вядзецца навуковая праца.

Карскія, Купалаўскія чытанні, кангрэсы беларусістаў - гэта далёка няпоўны пералік мерапрыемстваў, на якіх выступаюць з дакладамі выкладчыкі факультэта. Некаторыя з іх таксама вядуць беларускі курс у Польшчы.

На факультэце ёсць магчымасць рыхтаваць кадры для папаўнення. Пяць чалавек абараніліся, яшчэ пяць вучацца ў аспірантуры.

Дэкана дапоўнілі загадчыкі кафедраў П.У. Сцяцко і М.У. Мікуліч, якія паведамлілі аб навуковых працоўках на сваіх кафедрах.

Інфармацыя прынята да ведама, але трэба вызначыць прыярытэтыя накірункі навуковай працы - такое меркаванне рэктарата.

23 ЛЮТАГА - ДЗЕНЬ АБАРОНЦАЎ АЙЧЫНЫ

ЧАС АСЭНСАВАННЯ

**Р. КУРЫШКА,
удзельнік Вялікай
Айчыннай вайны**

Вайна для мяне была часам выпрабавання і сталення, як і для ўсіх маіх ровеснікаў. Было мне няпоўных 15 гадоў, а хацелася штосьці рабіць, хацелася быць карысным. Як цяпер памятаю, прыйшлі ў вёску партызаны, сабралі сход. Вяскоўцы вырашылі дапамагачь, хто чым мог. Так і стаў партызанскім сувязным.

Партызаны вучылі нас, як казаць канавы для аховы, як выходзіць на сувязь, як прайсці непрыметна пад самым носам у немцаў. Я шкадаваў, што мне так мала гадоў, вельмі ж хацелася дапамагачь больш сур'ёзна. Але толькі (Заканчэнне на 2 стар.).
На здымку: Рыгор Фядосавіч КУРЫШКА (срэй).

ВІНШАВАЛЬНАЯ ПАШТОЎКА

Віншваем нашых юбіляраў і нагадваем, калі і каго можна павіншаваць з нагоды юбілею.

*10 лютага - Людмілу Афанасьеву КАЛАЦЭЙ - дацэнта кафедры гісторыі славянскіх дзяржаў, начальніка аддзялення даунверсітэцкай падрыхтоўкі.

*10 лютага - Таццяну Міхайлаўну КАЖАН - дзяжурную.

*10 лютага - Соф'ю Іосіфаўну ШАШКО - дзяжурную.

*11 лютага - Аляксандра Віктаравіча НІКІЦІНА - дацэнта кафедры тэарэтычнай фізікі.

*19 лютага - Таццяну Аляксандраўну ГЕРАШЧАНКА - галоўнага бухгалтара.

*19 лютага - Тарэсу Антонаўну ПЯЦЕЛЬЧЫЦ - лабаранта кафедры алгебры, геаметрыі і метадыкі матэматыкі.

*20 лютага - Святлану Мікалаеву АЛЫЦКУЮ - старшага выкладчыка кафедры дыфураўненняў.

*26 лютага - Аляксандра Аляксандравіча МАСКЕВІЧА - дацэнта кафедры агульнай фізікі.

КАРОТКІМ РАДКОМ

Па дамоўленасці адпаведных міністэрстваў прынята рашэнне аб перадачы з балансу на баланс збудаванняў і пляцоўкі завода "Радыепрыбор" нашаму універсітэту. Плануецца размясціць на гэтай плошчы вытворча-навуковы комплекс фізіка-тэхнічнага факультэта.

У канцы снежня адбылася канферэнцыя па выніках педагогічнай практыкі студэнтаў пятага курса факультэта замежных моў.

ЦИТАТА НОМЕРА:

**"Тот, кто не знает, что было
в мире минувшем, навсегда
останется юнцом".**

Марк Туллий Цицерон.

КЛОПАТ АБ ВЕТЭРАНАХ

М. ВАСІЛЮЧАК,
старшыня савета ветэранаў вайны і працы

У нашым калектыве працуюць больш за сто пенсіянераў. На розных участках ёсць ветэраны - і на выкладчыцкай, і на адміністрацыйна-гаспадарчай рабоце. Адаюць яны накопленыя вопыт і веды сваёй справе, дапамагаюць добрай парадай маладзейшым калегам.

Ад імя ветэранаў хачу падзякаваць за чуйны адносіны да людзей старэйшага пакалення рэктарат, прафкам. Яшчэ не было выпадку, каб рэктар Л.М. Ківач ці старшыня прафкама У.А. Хілюта адмовілі ветэранскай арганізацыі. А звяртацца за дапамогай нам даводзілася не раз. Прывяду прыклады. Да свята Дня Перамогі і 52-й гадавіны вызвалення

Беларусі ветэранская арганізацыя ўніверсітэта звярталася з прапановай аказаць матэрыяльную дапамогу ветэранам вайны і узброеных сіл. Дапамаглі 32 удзельнікам Вялікай Айчыннай вайны і партызанскага руху, а на 8 сакавіка матэрыяльную дапамогу атрымалі жанчыны-пенсіянеркі. Увосень за кошт ўніверсітэта нашым ветэранам было дастаўлена дамоў па 100 кг бульбы.

Вось і перад новым годам мы звярнуліся да рэктарата з прапановай дапамагчы матэрыяльна тым, хто да пенсіі працаваў ва ўніверсітэце не менш за дзесяць гадоў. Людзей, якія не маюць

магчымасці зарабляць дадаткова да пенсіі, аказалася каля пяцідзесяці чалавек. І на гэты раз нам не адмовілі. Акрамя таго, прадстаўляюцца льготныя пуды ў санаторый тым, у каго юбілей: 50, 60, 70, 80 гадоў.

Хочацца спадзявацца, што нават у складаны ў эканамічным сэнсе час добрая традыцыя клопату аб ветэранах не згасне.

Напярэдадні свята абаронцаў Айчыны я хачу ад імя савета ветэранаў павіншаваць усіх удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны і партызанскага руху, пажадаць ім моцнага здароўя, дабрабыту, даўгалецця.

КРАТКІМ РАДКОМ

Ва ўніверсітэце адкрываецца яшчэ адна аспірантура - на матэматычным факультэце.

* * *

Аб'яднаны дзве кафедры факультэта фізічнай культуры: спартыўнай медыцыны і ЛФК і асноў медыцынскіх ведаў.

* * *

Напярэдадні новага года на факультэце гісторыі і культуры адбылося прысвячэнне ў першакурснікі. Гэты абрад на факультэце становіцца традыцыйным, праходзіць урачыста і весела. Так было і на гэты раз.

* * *

З 16 па 18 студзеня ў спартыўнай зале барацьбы па вуліцы Урублеўскага праходзіў чэмпіянат Рэспублікі Беларусь па грэка-рымскай барацьбе. Нашы спартсмены паказалі выдатныя вынікі, заняўшы тры першыя месцы.

ЧАС АСЭНСАВАННЯ

(Пачатак на 1 стар.).

потым, стаўшы дарослым, зразу меў, што на той час мы, хлапчукі, рабілі тое, што не змагі б і дарослыя. Напрыклад, прайсці з толам каля нямецкіх пастоў. Такое заданне я выконваў. З дэда везлі ў Кобрын дровы, а назад - тайны груз. Перавозілі мы і медыкаменты.

Я не хадзіў у бой са зброяй у руках, але той уклад, які ўнеслі мы, падлеткі ваеннай пары, быў вельмі значны. Гэта бачу цяпер, праз столькі гадоў пасля перамогі. І нават здзіўляюся той дзіцячай смеласці і адвазе. Цяпер, напэўна, не змог бы тое рабіць. Страшна. А тады было такое жаданне дапамагчы роднай краіне, такая смеласць аднекуль бралася, што нічога не баўся.

Маё жыццё пасляваеннае складалася так: 7 класаў скончыў ва ўзросце 19 гадоў. Памерла маці ў 1948 годзе. Засталіся мы з дзюма сёстрамі і бацькам. Трэба было спадзявацца толькі на сябе. Скончыў у Брэсце фельчарскую школу, працаваў гадоў васьм на спецыяльнасці, а потым паступіў у педынстытут на факультэт замежных моў. Запрасілі праца-

ваць у Гродзенскі медынстытут, выкладаў нямецкую мову, заглаваў кафедрай. Стаў працаваць ва ўніверсітэце, займацца навукай, абараніўся, стаў дацэнтам у 1981 годзе. Па сваёй тэме - тэрміналагічная сінанімія - выступаў з дакладамі ў Маскве, у ФРГ. Маю шмат публікацый. Лічу, што жыццё склалася нядрэнна, хаця і цяжкавата было, да ўсяго даходзіў сам, але ж няма чаго скардзіцца. І сям'я склалася добра, і дачка, і сын сталі ўрачамі. Радуюць унукі. Марына вучыцца на філалагічным факультэце ўніверсітэта, Вераніка - у медынстытуце, Сяргей паступіў у сельскагаспадарчы, а Аксана - яшчэ ў 11 класе.

Жыццё было напружаным, заўсёды ў рабоце. І цяпер працую выкладчыкам, а ў вольны час хаджу ў палац тэксільчыкаў на рэпетыцыі хору ветэранаў ужо 6 гадоў. Іграю на баяне, акардыёне, гармоніку, гітары. Хор наш атрымаў званне народнага. Выступаем на вялікіх сценах.

Афіцыйна мяне прызналі ўдзельнікам Вялікай Айчыннай вайны ў 1989 годзе. Што ж, я зрабіў пасільны дзіцячы ўклад у Перамогі. Я раскажу аб сваёй сям'і невыпадкава. Невядома, як склаўся б мой лёс і лёс нашчадкаў, калі б мы не перамаглі ў той вайне. Віншую з днём абаронцаў Айчыны ўсіх ветэранаў, франтавікоў і сённяшніх вайскоўцаў. Шчасця вам, міру і дабра.

Да ўвагі слухачоў АДП

СПЯШАЙЦЕСЯ ДАПЛАЦІЦЬ

Навіны бываюць прыемныя, і не вельмі. Прыемна было пачуць, што з 1 студзеня павышаецца мінімальна зарплата. Але ў той жа час павышаюцца памеры аплаты за паслугі, праезд, пошліны і г.д. Не мінула гэтая доля і аддзяленне даўніверсітэцкай падрыхтоўкі.

У сувязі з павышэннем з 1 студзеня стаўкі першага тарифнага разраду да 145000 рублёў АДП вымушана павялічыць плату за навучанне. Ёсць і адпаведны загад рэктара ад 8 студзеня гэтага года "Аб аплаце за навучанне слухачоў АДП гуманітарнага факультэта". Даплата складае 180000 рублёў за прадмет "Замежная мова" і 140000 рублёў за кожны іншы прадмет незалежна ад формы навучання.

Тэрмін аплаты ўстаноўлены да 15 лютага. Слухачы, якія не зробіць даплату ва ўстаноўлены тэрмін, будуць адлічаны. Таму спяшайцеся!

О СТАВКАХ ПО ПРОСЬБЕ ЧИТАТЕЛЕЙ ПОДОХОДНОГО НАЛОГА

Раз'ясненне Галоўнай дзяржаўскай падатковай інспекцыі пры Кабінете міністраў Рэспублікі Беларусь, № 03/139 ад 24.12.1996г.

Постановленнем Правіцельства Рэспублікі Беларусь ад 2.12.96 г. № 772 "О павышэнні размерова мінімальнай зароботнай платы і ўзвешчэнні аплаты труда работнікаў бюджэтной сферы" ўстаноўлена з 1 студзеня 1997 года мінімальна зароботная плата ў размере 130000 рублёў ў месяц. У сувязі з гэтым Галоўная дзяржаўска падатковая інспекцыя доводзіць да сведзення шкалы ставок падатковага налога ў цифровым азначэнні.

1. С даходаў, укажаных у артыкулах 7 і 9 Закона Рэспублікі Беларусь "О падатковым нагодзе с гражданаў", падатковы налог збімаецца ў наступных размерах:

Размер облагаемого месячного дохода	Сумма налога
1. До 1300000 рублей	9% с суммы дохода
2. От 1300001 до 1950000 рублей	117000 руб. + 12% с суммы, превышающей 1300000 рублей
3. От 1950001 до 2600000 рублей	195000 руб. + 15% с суммы, превышающей 1950000 рублей
4. От 2600001 до 3900000 рублей	292500 руб. + 20% с суммы, превышающей 2600000 рублей
5. От 3900001 до 7800000 рублей	552500 руб. + 25% с суммы, превышающей 3900000 рублей
6. От 7800001 до 9100000 рублей	1527500 руб. + 30% с суммы, превышающей 7800000 рублей
7. От 9100000 рублей и выше	1917500 руб. + 50% с суммы, превышающей 9100000 рублей
2. С доходов, указанных в статьях 10, 11, 13 закона, подоходный налог взимается в следующих размерах:	

Размер годового облагаемого дохода	Сумма налога
1. До 15600000 руб.	9% с суммы дохода
2. От 15600001 руб. до 23400000 руб.	1404000 руб. + 12% с суммы, превышающей 15600000 рублей
3. От 23400001 руб. до 31200000 руб.	2340000 руб. + 15% с суммы, превышающей 23400000 рублей
4. От 31200001 руб. до 46800000 руб.	3510000 руб. + 20% с суммы, превышающей 31200000 рублей
5. От 46800001 руб. до 93600000 руб.	6630000 руб. + 25% с суммы, превышающей 46800000 рублей
6. От 93600001 руб. до 109200000 руб.	18330000 руб. + 30% с суммы, превышающей 93600000 рублей
7. От 109200000 руб. и выше	23010000 руб. + 50% с суммы, превышающей 109200000 рублей

Обращаем внимание, что ставки применяются:

- к зароботнай плате і другим выплатам, связанным с исполнением трудовых обязанностей (в том числе за работу по совместительству) за работы, выполненные с 1 студзеня 1997 года;

- к даходам за вышполнение разовых работ и других работ, осуществляемых на основе договоров гражданако-прававога характера, действующих на момент начисления дохода;

- к даходам от предпринимательской деятельности и другим даходам, полученным после 1 студзеня 1997 года.

А. ДОРОШЕНКО, заместитель председателя ГГНИ при КМ РБ.

Ф. ЛЯЛЬЧУК,

загадчык даведачна-інфармацыйнага аддзела бібліятэкі

РАЗМОВА
АБ ЭКАЛОГІІ

У студзені ў малой зале аблвыканкама з журналістамі сустрэліся старшыня абласнога камітэта прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя П. Пугро і дырэктар цэнтра па гідраметэаралогіі М. Перскі.

У рэспубліцы наглядаецца даволі складаная экалагічная абстаноўка - паведаміў П. Пугро. - Не выключэнне і Гродзеншчына. Асаблівую занепакоенасць экалагаў выклікае забруджанасць паверхні вадаёмаў. Збудаванні па ачышчэнні вады ўзводзяцца даволі марудна з прычыны цяжкасцяў з фінансамі.

Забруджвае атмасфернае паветра аўтагартранспарт. У цэнтры горада забруджанне паветра перавышае ў 7-8 разоў дапушчальныя нарматывы, асабліва ў гадзіны "пік".

Трывогу выклікае гібель лесапасадак, таксама бяднее жывельны свет, а між тым у лясх вобласці то тут, то там можна заўважыць сметнікі з адыходаў вытворчасці.

Выходзіць, што справа не толькі ў фінансах, але і ў адсутнасці экалагічнай культуры.

Насельніцтва падыходзіць да прыроды толькі са спажывецкага боку, не задумваючыся аб заўтрашнім дні. Шмат складваецца пратаколаў, прымяняюцца штрафныя санкцыі, але гэтага недастаткова. Патрэбна весці больш шырокі наступ экалагаў. А ў вобласці ўсяго 75 работнікаў прыродаахоўных органаў. Гэта вельмі мала. Між тым, наш універсітэт рыхтуе экалагаў-біёлагаў. Але попыт на такіх спецыялістаў у вобласці пакуль невялікі.

ДОБРЫ
АРЫЕНЦІР

Ва ўніверсітэцкай бібліятэцы ў галоўным корпусе аформлены чатыры кніжныя выставы. Тут можна знайсці разнастайную літаратуру "У дапамогу педпрактыцы": працы карыфееў педагогікі, такіх, як Ш. Аманашвілі, зборнікі.

Цікаваць у чыгачоў выклікае экспазіцыя "Зямля бацькоў нашых". Тут прадстаўлены творы В. Быкава. Ул. Караткевіча, К. Чорнага.

Калі выставы на вышэйназваныя тэмы практыкаваліся і раней, то тыя, што суседнічаюць з імі - новыя. Гэта - "Біблейскія сюжэты ў мастацтве" і "СНІД - чума XX стагоддзя".

Усё гэта дапамагае студэнту, ды і выкладчыку знайсці правільны арыенцір у кніжным "царстве".

Міжнародная Сорасаўская Праграма адукацыі ў галіне дакладных навук паведала, што ў Расіі набыты ў невялікай колькасці падручнікі па матэматыцы, фізіцы, хіміі і біялогіі. 35 кніг перададзены і ўніверсітэцкай бібліятэцы: Фізіка. Вучэбны дапаможнік для 10 класа школы; Фізіка. Вучэбны дапаможнік для 11

класа школы; Прасолаў. Задачы па планіметрыі ў 2-х частках; Элементарны падручнік па фізіцы. Т.1. Механіка; Кісялёў, Рыбкін. Геаметрыя, стэрэаметрыя; Шарыгін, Ерганжыева. Наглядная геаметрыя; Патапаў. Арганічная хімія. Вучэбны дапаможнік; Меднікаў. Біялогія: формы і ўзроўні жыцця; Біялогія ў пытаннях і

адказах; Біялогія. Чалавек. Падручнік для 9 класа; Грын. Біялогія ў 3-х т., пераклад з англійскай мовы.

У бібліятэку таксама паступіў новы нумар "Сорасаўскага адукацыйнага часопіса" за 1996 год. У ім вы знойдзеце цікавыя матэрыялы па біялогіі, хіміі, навуцы аб Зямлі, матэматыцы, фізіцы.

Нашы інтэрв'ю
КАЛІ
Ў ЖЫЦЦІ
ЁСЦЬ
МЭТА

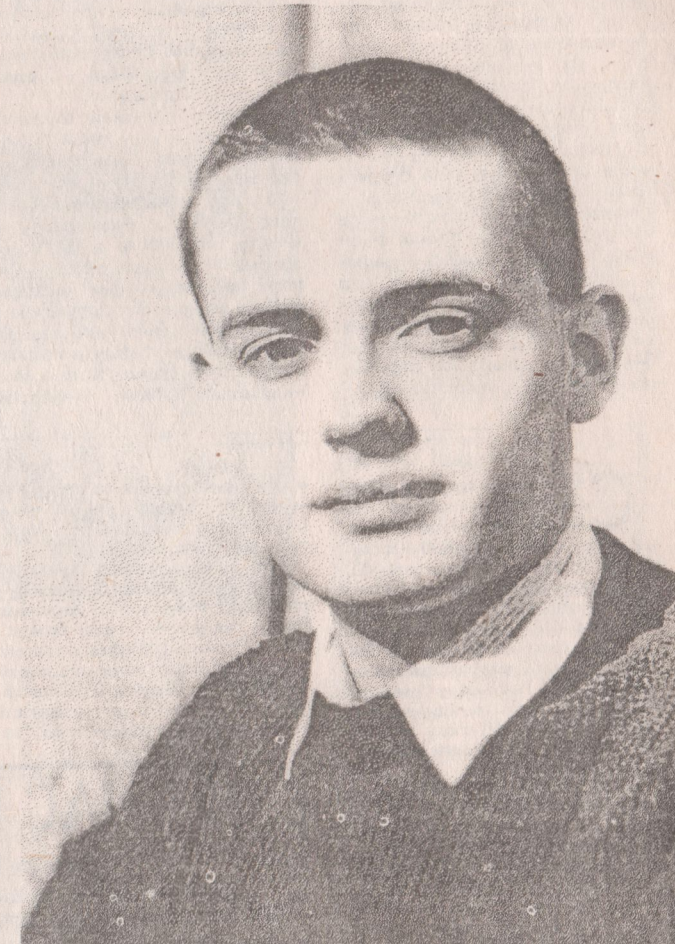
Налярэдадні новага года ўніверсітэт абляцела вестка: наш студэнт стаў прэзідэнцкім стыпендыятам. У мінулым нумары газеты мы паведалі аб тым, што студэнт III курса матэматычнага факультэта Станіслаў Сабалеўскі стаў адным з 45 лепшых прадстаўнікоў студэнцкай моладзі, якія пабывалі на прыёме ў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнка, і атрымалі ад яго спецыяльныя пасведчанні. Сёння С. Сабалеўскі - госьць нашай рэдакцыі.

- Як вядома, нічога на свеце не бывае само па сабе. Хіба што цуд. Твой поспех цудам не называюць. Кажуць, у матэматыцы ты - "зубр". З чаго ўсё пачалося?

- Усё пачынаецца з дзяцінства: і добрае, і благое. Я шпяр асэнсаву, што сваімі поспехамі ў матэматыцы абавязаны бабулі. Вы спытаеце - якім чынам? Самым непасрэдным. Бабуля мая - не проста бабуля. Яна замяніла мне маці. Гэта - высокаадукаваны чалавек, ведае некалькі замежных моў, наогул, шмат чаго ведае, і асабліва - жыццё. Яна і заўважыла ў мяне здольнасці да матэматыкі. І зрабіла ўсё, што можна, каб развіць іх. Спачатку былі шахматы. Ужо ў другім класе меў II спартыўны разрад. З трэцяга класа пачаў займацца матэматыкай. Пераводзілі мяне ў школу праз клас. Скончыў я школу-ліцэй N 1 з сярэбраным медалём. Як пераможца Рэспубліканскай алімпіяды паступіў у ўніверсітэт без экзаменаў.

- Трэці курс - гэта ўжо сур'езна. Ты змог праявіць сабе. Ці цяжка было гэта зрабіць? Як табе даецца вучоба, ці патрэбны нейкія асаблівыя намаганні?

- Нічога не даецца проста. Але я і не сказаў бы, што не бачу свету за падручнікамі. Матэматыка - навука дакладная, яна не любіць абыякавасці. А мяне з дзяцінства прызывалі да парадку, стараюся ўсё рабіць па плану. Адначасова з вучобай займаюся навуковай працай. Ёсць чатыры навуковыя публікацыі. Мая спецыяльнасць - дыферэнцыраваная ўраўненні - вельмі цікавая, захапляючая. Я займаюся па індывідуальным графіку. Гэта дае магчымасць больш часу адводзіць на навуковую працу. Дзякую маіму навуковаму кіраўніку І.П. Мартынаву, ён пайшоў насустрач, дазволіў мне вучыцца ў такім рэжыме. Ды і шмат каму з выкладчыкаў я ўдзячны.

- Твае стараннасць і здольнасці адразу заўважылі? Як ты стаў прэзідэнцкім стыпендыятам?

- Яшчэ на I курсе я атрымаў Сорасаўскі грант, атрымліваў яшчэ стыпендыю ад фірмы "Шанц". Ну, а стыпендыя ад Прэзідэнта - гэта, я лічу, вынік вучобы, работы за ўвесь гэты час.

- Студэнцкае жыццё, на жаль, праятае вельмі хутка. Не заўважыш, як надзедае час і развітвацца. Якім ты бачыш сваю будучыню, самастойнае жыццё? Што думаеш наконт будучыні свайго пакалення?

- Сваю будучыню я звязваю з матэматыкай. Гэта мая справа. Хаць стаць выкладчыкам універсітэта. Лічу, што наш лёс - у нашых руках, у руках кожнага. Можна сваё жыццё размяняць на дробязі, а можна жыць мэтанакіравана, цікава і насычана. Я мяркую, усё будзе добра, і свой заўтрашні дзень бачу выразна. Калі кіраўніцтва дзяржавы звяртае ўвагу не толькі на прабы моладзі, але і ў больш шырокім сэнсе - на праблемы адукацыі, навукі - будучыня ў нашага пакалення ёсць. Пабываўшы на сустрэчы з прэзі-

дэнтам, я гэта зразумеў вельмі ясна.

- Многія лічаць, што моладзь сёння цікаваць толькі дыскаціка, грошы, забавы, што ў наш камерцыялізаваны час няма месца высокім пачуццям і захапленням. Што ты на гэта скажаш?

- Кожнаму - сваё. Павінен быць сэнс. Такім сэнсам лічу сваю справу - матэматыку. Люблю слухаць класічную музыку. Маю цікавасць да замежных моў. Англійскую ведаю яшчэ са школы. На абласной алімпіядзе атрымаў калісці першае месца. Ведаю польскую, і трохі - нямецкую мовы...

- Ты, як бачна, ужо выбраў свой жыццёвы шлях. А што хацеў бы пажадаць тым, хто толькі збіраецца гэта зрабіць?

- Знайсці сваю справу ў жыцці, знайсці тое, да чаго ляжыць душа, і неадступна следаваць гэтаму...

Гутарку вяла
Л. ДАНИЛАВА.

Фота Ул. Сарокіна.

НАБЫТКІ НАВУКОЎЦАЎ - ДА СЭРЦАЎ ВУЧНЯЎ

І. БУРЛЫКА,

дацэнт, намеснік дэкана філалагічнага факультэта па навуковай працы

Навуковая дзейнасць на факультэце філалогіі арыентавана на тое, каб сучасны дасягненні навукоўцаў кафедраў змаглі стаць набыткам усіх студэнтаў факультэту, якія ў хуткім часе стануць нашымі калегамі і змогуць данесці да сэрцаў сваіх вучняў тыя здабыткі, што атрыманы падчас навучання ва ўніверсітэце. Менавіта такі падыход да справы і вызначыў прыярытэтычныя накірункі навуковай дзейнасці кафедраў. Сёння яны працуюць над пяцію навуковымі тэмамі, што выконваюцца за кошт другой паловы дня і адной гаспадарча-разліковай тэмай.

Навукоўцы кафедры беларускага і тэарэтычнага мовазнаўства, напрыклад, даследуюць сучасны стан рэгіянальнай лексікі і словаўтварэння Гродзеншчыны, а таксама праблемы нармавання сучаснага варыянта літаратурнай мовы (навуковы кіраўнік - прафесар П.У. Сцяцко). За мінулы год выкладчыкамі кафедры і яе аспірантамі распрацаваны прынцыпы лінгвістычнага спарадкавання беларускай навуковай тэрміналогіі і крытэрыі ўнармавання лі-

таратурнай беларускай мовы на лексічным, марфалагічным і словаўтваральным узроўнях; вызначаны шляхі, сродкі і спосабы ўнармавання сучаснага варыянта беларускай літаратурнай мовы. Па згаданых выніках апублікавана 38 навуковых працаў, найбольш важкія з якіх можна знайсці ў часопісах "Польмя", "Роднае слова", і зборніках практычных рэкамендацый. Укараненне вынікаў даследавання ў навучальны працэс адбываецца пры чытанні спекурса "Праблемы нармавання літаратурнай беларускай мовы" на 4 курсе стацыянару і 5 курсе звычайнага аддзялення.

Кафедра польскай філалогіі плёна працуе над тэмай "Польская літаратура. Беларуская-польска-рускія літаратурна-лінгвістычныя сувязі" (навуковы кіраўнік - прафесар С.П. Мусіенка), і за мінулы год змагла выдаць два зборнікі навуковых працаў. Акрамя таго, навукоўцамі кафедры распрацавана цэлая сістэма спекурсаў, якія сёння чытаюцца на ўсіх курсах факультэту, а таксама апублікавана больш за трыццаць навуковых працаў. Кафедрай

рыхтуецца больш за ўсё на факультэце аспірантаў, якія ў хуткім часе створаць грунтоўную апору ўсяму навуковаму і навучальнаму працэсу на аддзяленні польскай філалогіі.

Найбольш грунтоўныя даследаванні на кафедры беларускай мовы былі праведзены па тэме "Мова мастацкай літаратуры і публіцыстыкі" (навуковы кіраўнік - дацэнт Т.І. Тамашэвіч), у выніку якіх распрацаваны праблемы, звязаныя з асаблівасцямі мастацкага і публіцыстычнага маўлення: даследаваны асаблівасці выкарыстання прыказак, прымавак, фразеалагізмаў, іх структурна-граматычныя асаблівасці.

Кафедра беларускай літаратуры ўжо не адзін год працуе над тэмай "Асаблівасці рэгіянальнага развіцця літаратуры: пісьменнікі Гродзеншчыны" (навуковы кіраўнік - дацэнт М.У. Мікуліч). Навукоўцамі кафедры ў асноўным зарэалізавана адносна асаблівасцей мастацкай дзейнасці пісьменнікаў рэгіёну, падрыхтаваны шэраг лі-

таратурна-крытычных матэрыялаў аналітычнага характару па раздзелу "Літаратурная карта Слонішчыны". Вынікі працы знайшлі сваё адлюстраванне ў больш чым трыццаці навуковых публікацыях.

Усе без выключэння кафедры факультэту наладзілі актыўнае навуковае супрацоўніцтва са сваімі калегамі за межамі нашай рэспублікі, куды яны неаднаразова выязджалі для чытання лекцыяў і правядзення навуковых семінараў. Факультэтам былі праведзены дзве навуковыя канферэнцыі.

Сёння факультэт жыве новымі планами і задумамі. Шэраг аспірантаў рыхтуецца да абароны сваіх дысертацыяў, навукоўцаў са стажам турбуе сёння пытанне аб тым, як у час выдачы сваіх падрыхтаваных да друку манаграфіяў. Моладзь, нашы студэнты, пачалі рыхтавацца да Тыдня Навукі, падчас якога на факультэце адбудзецца традыцыйная навуковая канферэнцыя, дзе будучы падсумаваны вынікі даследчай працы нашых студэнтаў за мінулы навучальны год. У душы цэліцца надзея, што, нягледзячы на ўсе аб'ектыўныя і суб'ектыўныя цяжкасці сённяшняга дня, беларуская філалагічная навука будзе жыць, як і будзе жыць наша родная беларуская мова. Такую надзею падае наша маладое пакаленне.

Старажытнабеларуская паэзія эпохі Адраджэння і ранняга барока з даўніх часоў цікавіць вучоных. Гэта працы Я.Ф. Карскага, У.Н. Ператца, С.А. Шаглова, С.І. Маслава ў канцы XIX - пачатку XX ст., П.Н. Беркава, М.М. Грынчыка, У.М. Казбурка, У.М. Конана, А.І. Мальдзіса, М.І. Прашкoviча ў 60-80-я гады XX ст. Вялікая роля ў развіцці гэтай галіны належыць Івану Васільевічу Саверчанку. Ён, яшчэ зусім малады вучоны, напісаў кнігі, якія ўяўляюць вялікую каштоўнасць для сучаснага беларускага літаратуразнаўства.

Вельмі цікавай па свайму зместу з'яўляецца кніга Івана Саверчанкі "Старажытная паэзія Беларусі: XVI-першая палова XVII ст." У ёй з выкарыстаннем архіўных матэрыялаў асвятляецца творчасць першых аічынных паэтаў: Ф. Скарыны, С. Буднага, А. Рымшы, Л. Мамоніча, Л. Зізанія, Г. Пельгрымоўскага, М. Сматрыцкага і інш. Для таго, каб чытачу лягчэй было арыентавацца ў складанасці апісваемых працэсаў, аўтар ва ўводзінах падае кароткую гісторыю Беларусі перыяду XVI-XVII ст.

У кнізе аналізуецца творчасць беларускіх паэтаў, дзейнасць якіх звязана з найбуйнейшымі цэнтрамі Вялікага княства Літоўскага: Нясвіжам, Віленяю, Полацкам, Магілёвам, Кудейнамі і інш. Сустрэкаюцца тут таксама тлумачэнні і Саверчанкі наконт таго, чаму рэлігійныя погляды паэтаў гэтага часу не з'яўляюцца вызначальнымі пры ацэнцы іх укладу ў літаратуру.

Пры чытанні гэтай кнігі вялікую цікавасць выклікалі ў мяне эпіграмы. Эпіграма (грэч. epigramma - надпіс) - была ў антычнай літаратуры невялікім афарыстычным зваротам да вельмі паважанай і агульнавядомай асобы з нейкім пажаданнем або ўсхваляеннем. У сваім "услаўленым" значэнні гэты жанр увайшоў у старажытную беларускую літаратуру - т. зв. эпігра-

мы на гербы знатных магнатаў. Каб чытач добра ўявіўся, што гэта такое, І. Саверчанка прыводзіць у кнізе фотаздымкі некаторых з іх.

Значнае месца ў працы адводзіцца вершам. Аўтар апісвае, як на працягу стагоддзяў змянялася іх метрычная будова пад уплывам паэзіі суседніх краін - Польшчы і Украіны, а таксама гаворыць аб уплыве паэтычных твораў XVI-XVII ст., якія яны аказалі на станульненне нацыянальнай самасвядомасці народа, назаўсёды ўвайшоўшы ў "за-

ні да людскасці, глыбока пранікла ў сэрцы людзей. Яно было самой Праўдай і таму сталася несмяротным".

Акрамя гэтых дзюх кніг, выдадзены іншыя не менш вядомыя працы І. Саверчанкі. Вялікае значэнне яны маюць для літаратуразнаўцаў, гісторыкаў, усіх тых, хто цікавіцца старажытнай беларускай культурай.

Надаюна гэтыя знакамты вучоны наведваў Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы. Па просьбе

мінулым, можна вытлумачыць складанасць сённяшніх працэсаў.

Вялікае значэнне мае і той факт, што перад намі выступаў чалавек, які ўжо доўгі час займаецца вывучэннем старабеларускай літаратуры і культуры, дакладна разбіраецца ў мінулычцы. Аб патрэбнасці такіх лекцый гаворыць і тое, што акрамя перакурснай кнігі, для якіх чытаўся матэрыял, паслухаць І. Саверчанку прыйшлі студэнты са старэйшых курсаў. Пацухі звесткі яны выкарыстоўвалі пры напісанні дыпломных працаў.

Пры ад'ездзе Іван Васільевіч вельмі дзякаваў за добры прыём і на памяць аб сабе падарыў кафедру беларускай літаратуры кнігу з аўтографам "Сымон Будны: гуманіст і рэфарматар". Наогул ва ўніверсітэце адбылася лічэ адна незабыўная сустрэча. Па запрашэнні загадчыка кафедры беларускай літаратуры Мікалая Уладзіміравіча Мікуліча факультэт філалогіі наведалі знакамтыя паэты У. Паўлаў, В. Супрунчук, а таксама вядомы літаратуразнаўца У. Гніламедаў. Адбылася вельмі цікавая вечарына, на якой госці ўспаміналі нейкія здарэнні з асабістага жыцця, расказвалі аб сваёй працы. У. Паўлаў, В. Супрунчук чыталі свае вершы, адказвалі на пытанні студэнтаў.

Прайшло амаль два месяцы з той вечарыны, але выкладчыкі і студэнты па сённяшні дзень гавораць аб ёй, успамінаюць дробязі, бо многім падабаюцца вершы Паўлава, Супрунчука. Людзей, якімі захапляешся, лічыш ідэалам, можна было ўбачыць "ужывую", пагутарыць, атрымаць адказ на так даўно хвалюючае пытанне. З гэтай прычыны такія сустрэчы з'яўляюцца вельмі патрэбнымі і карыснымі, бо моладзь заўсёды шукае, на каго б можна было арыентавацца.

ПРА ЧАС І ПРА СЯБЕ

Вольга БУДЗЬКО,
студэнтка І курса факультэта філалогіі

латы фонд" беларускай літаратуры.

Асаблівай увагі заслугоўвае кніга Івана Саверчанкі "Сымон Будны: гуманіст і рэфарматар". У ёй сабраны раней вядомыя і вынайздзеныя аўтарам новыя звесткі пра беларускага рэфарматара.

Амаль з першых радкоў І. Саверчанка выкрывае пляткароў, якія адразу пасля смерці Буднага пачалі распаўсюджаць чуткі аб тым, нібыта ён перад смерцю выракаў сваёй навукі, а таксама заклікаў усіх суайчыннікаў не верыць у Хрыста. Ворагі памёрлага імкнуліся зменшыць ягоны аўтарытэт, "пасеяць зерне недаверу ў думках вучняў і паслядоўнікаў".

Сымон Будны - гэта чалавек вельмі адукаваны, ён быў таленавітым пісьменнікам, выдатным філосафам, прафесійным перакладчыкам. Вялікі ўклад, зроблены ім у развіццё не толькі беларускай, але ўсёй еўрапейскай культуры, таму словы, з якімі аўтар звяртаецца да Буднага, поўныя павагі і захаплення: "Трапляткае і чыстае Слова Буднага, народжанае духам дабры-

кафедры беларускай літаратуры ён працягаў дзве лекцыі для студэнтаў факультэта філалогіі. Першая была прысвечана выдатным постацям беларускага Адраджэння. І Саверчанка цікава і пазнавальна расказаў пра выдатных людзей Беларусі даўняга мінулага. Напрыклад, пра Астафея Валовіча, Льва Салегу, Сымона Буднага.

Цягам другой лекцыі асвятлялася тэма: "Жанры старабеларускай літаратуры". Што вельмі важна, была дадзена перыядызацыя паводле мастацка-эстэтычных крытэрыяў, класіфікацыя пісьменства паводле існуючых жанраў. І Саверчанка пералічыў творы, якія належыць да палемічнай, ліраэпічнай, гераічнай паэзіі. Усё тое, аб чым расказаў Іван Саверчанка, вельмі патрэбна студэнтам-філолагам, бо веды па старажытна-беларускай літаратуры з'яўляюцца падмуркам да вывучэння літаратуры сучаснай. Пры разуменні працэсаў, якія адбываліся ў

Жыццё студэнікае

ТАЦЦЯНІН ДЗЕНЬ

25 студзеня - Таццянін дзень. Стала традыцыяй адзначаць яго як студэнцкі дзень.

Святкавала і наша студэнцтва. Увечары - 24 студзеня, у каго ў душы гарыць творчы агеньчык, хто з'яўляецца студэнтам не фармальна, а і па сутнасці, сабраліся ў кінатэатры "Кастрычнік". Тут было ўсё студэнцтва нашага горада. Адзел гарвыканкама па рабоце з моладдзю разам з прафкамам універсітэта арганізавалі цудоўную, незабыўную вечарыну. Была прадстаўлена вялікая шоу-праграма, якую падрыхтавалі тры мастацкія калектывы: агенцтва рэкламных мадэляў "Мілена", шоу-балет "Мілен", тэатр сучаснай пластыкі "Таў". А на дыска-тэцы былі любімая музыка, латэраэя, конкурсы.

А. ГРЫНЬ,
старшыня студэнцкага прафкама.

"ПАЛАТА № 6"

На чацвёртым курсе фізіка-тэхнічнага факультэта дзейнічае агітбрыгада, якую ўжо называюць тэатрам гумару. Назва яе - "Палата № 6". У рэпертуары агітбрыгады - мініятурны, дыялогі, маналогі. Самадзейныя артысты выступалі, і даволі паспяхова, на святкаванні дня фізікі ва ўніверсітэце, давалі канцэрты ў медыцынскім інстытуте, а таксама ў маладзёжным тэатры гумару "Канкан".

Усюды студэнцкую агітбрыгаду сустракалі шквалам апладысмантаў. Шкада толькі, што склад калектыву хутка мяняецца. Але ж ёсць рэзервы для папаўнення. Ужо сёлета прыйшла маладая змена з ліку першакурснікаў. Рыхтуем новую праграму да Дня фізікі, якую склалі з улікам мінулых памылак. Мяркуем, яна спадабаецца глядачам.

П. КРЫШАЛОВІЧ,
студэнт 4 курса фізіка-тэхнічнага факультэта.

АДПАЧЫВАЎ РАЗАМ

На аддзяленні міжнародных эканамічных адносін ёсць актыў, які арганізоўвае цікавы адпачынак для студэнтаў. "Душой" калектыву з'яўляецца Андрэй Барысоўскі. Вось і ў мінулым месяцы быў праведзены вечар адпачынку ў кінатэатры імя Пушкіна.

Так і хочацца пачаць са слоў песні: "Ад сесіі да сесіі жыўць студэнты весела". Ды неяк не прыстасоўваюцца гэтыя радкі да сённяшніх студэнтаў. Бо яны, студэнты, схітрыліся жыць весела і ў час сесіі: тут і там у глыбінні ўніверсітэцкіх калідораў цішыню літаральна ўзрываюць выбухі смеху. У чым справа? Аказваецца, з аўдыторыі, дзе здаюць экзамены матэматыкі, выйшаў студэнт, які ніколі не здаваў з першага заходу. У залікоўцы - "пяцёрка"! Як тут не паверыць, што ёсць цуды на свеце!

Але самае, бадай, высокае напружанне пануе ва ўніверсітэцкай "чыталцы". У час сесіі ўсе дарогі вядуць сюды. Зойдзем і мы. У сесійныя дні чытальная зала запоўнена, як ніколі. Каля трохсот чалавек адразу размясціліся тут з падручнікамі, слоўнікамі і канспектамі. Калі вы мяркуеце, што ў "чыталцы" цішыню парушае толькі шлох кніжных старонак, вы вельмі памыляецеся. Тут стаіць нейкае спецыфічнае шапаценне, якое часам пераходзіць ледзь не ў гул.

Двое хлапцоў спрабуюць на нечым засяродзіцца, уставішыся ў падручнікі. Але атрымліваецца, відаць, кепска. Знаёмімся: Дзяніс Панасюк і Кірыл Рушнічкі, двагакурснікі з фізтэха, рыхтуюцца да самага сур'ёзнага экзамена - электрычнасці. Здаваць трэба дэкану факультэта Г.А. Гачко. А ён - патрабавальны, тут "на халяву" не праскочыш. Ды і сорамна не ведаць - кажуць хлопцы. - Шум, вядома, перашкаджае. Але тут добра вучыць, лепш, чым дома...

Таццяна Васіленка з факультэта замежных моў ужо на трэцім курсе. Навучылася не зважаць на перашкоды. Вучыць можна, лічыць Таня, дзе прыйдзеца: на падаконніку, на лэвіцы, у калідорах перад аўдыторыяй. На жаль, цёмнавата толькі. А вось у "чыталцы" - найлепш.

- Ходзім групай, - гаворыць

Рэпартаж АД СЕСІІ ДА СЕСІІ

студэнтка. - Вядома, перамаўляемся, маўчаць не атрымліваецца. Бо нехта ведае больш, а хтосьці гэта не паспеў вывучыць. Дзелімся...

- А за гэтым столікам - сапраўдная спрэчка. Твары расчырванеліся, вочы блішчаць...

- У чым справа?

- Ды вось, спрачаемся, хто першы дайшоў да Паўночнага полюса:

- Нансен?

- Амундсен?

- Кім Ір Сен?

Апошнія словы патанулі ў выбухах смеху...

Для першакурсніцы Вольгі Дабрэнка гэтая сесія - першая ў жыцці.

- Вядома, хвалюся, - кажа Вольга. - Асабліва за антычную

літаратуру. Шмат пераздач бывае. Вось і вучу з дня ў дзень. У нас 5 экзаменаў і 6 залікаў. Цяжкая сесія...

- У страху вочы вялікія, - у размову ўключаецца бібліятэкар Нэллі Іванаўна Варанцова. - Спачатку хвалююцца, асабліва першакурснікі, а потым прыбягаюць, радасныя, удзячныя: здалі! Стараемся дапамагчы, чым можам. Тут у нас і слоўнікі, і розная літаратура па мовах, матэматыцы, фізіцы. На абанеменце кнігу не заўсёды можна ўзяць, шмат літаратуры на руках. Вось і бягуць усе ў чытальную залу ў час сесіі...

Н.І. Варанцова - бібліятэкар 1 катэгорыі. Ужо 30 гадоў працуе тут. Ведае напамяць усе кніжныя паліцы, ведае і псіхалогію студэнта, асабліва ў час сесіі. Некаторыя вучаць старанна, а ёсць і такія, што вырываюць старонкі з патрэбным тэкстам.

- У час сесіі можна было б арганізаваць дзяжурствы ў чытальнай зале, - выказала пажаданне Н.І. Варанцова. - Бо 300 чалавек у зале - гэта, я вам скажу, аўдыторыя. Ёю трэба кіраваць, трэба падтрымліваць цішыню. Студэнты перашкаджаюць самі сабе. Магчыма, прысутнасць выкладчыка неяк бы паспрыяла парадку і цішыні...

Сёння, калі вы трымаеце ў руках гэты нумар газеты, сесія ўжо скончылася. Але засталіся ўспаміны: у каго - прыемныя, у каго - не вельмі. Застаецца ў студэнтаў і нейкі вопыт у пераадоўванні першых жыццёвых цяжкасцей. Парадуемся за тых, хто з лёгкасцю здаў экзамены і залікі, паспакуваем тым, каму прыйшлося рабіць некалькі заходаў. Жыццё працягваецца. Да новай сесіі, "чыталка"!

Р. НАВАГРАД.

ЗАЗІРНІЦЕ Ў КНІЖНЫ КІЁСК

Новыя выданні

немалыя грошы на выданні іх не ў друкарнях, а на сваім паліграфічным участку.

Толькі ў мінулым годзе выдана 72 найменні вучэбна-метадычнай і ведамаснай літаратуры. Усе аўтары - выкладчыкі ўніверсітэта. А літаратура, якая выдаецца, уваходзіць у навучальную праграму.

Вельмі цікавы па зместу, прыгожа аформлены зборнік тэкстаў "Педагагічная і ўзростава псіхалогія" С.В. Кандрацэвай. Карыстаецца попытам дапаможнік "Гісторыя сусветнай культуры" у 4 частках, які падрыхтаваў аўтарскі

калектыву кафедры гісторыі і тэорыі сусветнай культуры.

Рыхтуюцца да друку другое дапоўненае выданне "Усеагульнай гісторыі". Адроз разыйшоўся навучальны дапаможнік "Тэорыя дзяржавы" пад рэдакцыяй прафесара М.У. Сільчанкі. Выйшаў таксама дапаможнік Г.У. Ярмоленкі "Статистическое описание языковых явлений".

Не было раней і літаратуры па археалогіі. У мінулым годзе выданы дапаможнік "Археалогія Беларусі ад палеаліту да ранняга сярэднявечча", аўтары - С. Піваварчык, Г. Семянчук.

Многія выданні можна набыць пакуль што толькі ва ўніверсітэцкім кніжным кіёску. Зазірніце.

Міжнародныя сувязі ДА ВІЗІТУ ШВЕДСКАЙ ДЭЛЕГАЦЫІ

У канцы мінулага года наша дэлегацыя пабывала ў сталіцы Швецыі Стакгольме. Нагадаем, што рэктар нашага ўніверсітэта Л.М. Ківач і дэкан факультэта педагогікі і псіхалогіі В.П. Таранцей прымалі ўдзел у гэтай паездцы, прычым гэта быў не проста візіт. Разгледжаныя праякты супрацоўніцтва ў галіне падрыхтоўкі менеджэраў, па абмене інфармацыяй на прыродазнаўчым факультэце, па падрыхтоўцы сацыяльных педагогаў. Магчыма, будзе наладжана супрацоўніцтва ў галіне навукі. Нашы прадстаўнікі запрасілі шведскіх калегаў у Гродна. Прыезд дэлегацыі новых дзелавых партнёраў чакаецца ў сакавіку.

Адрозніжце ж пасля візіту ў Швецыю прафесар Л.М. Ківач аб выніках працаў каротка расказаў калегам на пасяджэнні рэктарата. А да візіту шведскай дэлегацыі мы прапануем гэтую інфармацыю ў пераказе для больш шырокай аўдыторыі.

Знаёмства са Стакгольмскім ўніверсітэтам пачалося са знаёмства са структурай яго кіравання. Навучанне вядзецца на чатырох факультэтах: прыродазнаўчых навук, гуманітарных, права і сацыяльнай работы. Налічваецца 3,5 тысяч выкладчыкаў на 43 кафедрах. Факультэты ўзбудаваныя. Кіраванне ажыццяўляюць рэктар, два прарэктары - па вучэбнай і навуковай працы, прафесійны менеджэр, адміністратар. Ёсць яшчэ алякунскі савет, які назначаецца ўрадам. У апарат кіравання ўваходзяць прадстаўнікі камуны, фі-

нансаў, культуры і кансультанты. Функцыя - рашэнне глабальных пытанняў работы ўніверсітэта. Гэта - і заказы на падрыхтоўцы спецыялістаў, і фінансы, і стратэгія развіцця.

Што датычыць праблемы кадраў кіравання, то яна такая ж, як у нас: падрыхтоўка менеджэраў адсутнічае, а на кіруючыя пасады людзі вылучаюцца.

У Швецыі наладжана сістэма беспералынай адукацыі. Навучанне ў сярэдняй школе - 9 класаў, у гімназіі - 12. Шведская гімназія дае прафесію і можа быць роўнай нашаму тэхнікуму. Там ліквідавана сетка тэхнікумаў,

паколькі патрэбнасць у такіх спецыялістах значна зменшылася, і пад-

рыхтоўка іх не мэтазгодна. Ролю тэхнікумаў адыгрываюць гімназіі, у кожнай - свой накірунак. Для тых, хто хоча працягнуць навучанне, ёсць чатыры ўніверсітэты. Шмат пішуць пра шведскі сацыялізм. На самой справе сацыяльныя праграмы там вельмі цікавыя - ад абароны правоў дзіцяці да пенсіянера. Сярэдняя працягласць жыцця ў Швецыі: мужчын - 78, жанчын - 85 гадоў.

Наша дэлегацыя пабывала ў калоніі для перавыхавання маладых правапарушальнікаў. Цікавіліся падрыхтоўкай сацыяльных педагогаў. Плануецца супрацоўнічаць у гэтым напрамку больш цесна. І ў дэлегацыю, якую сустранем у сакавіку, будуць уваходзіць педагогі і навукоўцы сацыяльнай школы.

Наш кар.

НОВЫ ПАРТНЁР

6

ПАЎЦАРСТВА ЗА... ДЫПЛОМ? ПЛАТНАЕ НАВУЧАННЕ: ТОЛЬКІ "ЗА"!

Платнае навучанне становіцца адной з асаблівасцей сённяшняга дня і выклікае, з аднаго боку, асуджэнне, ці, скажам так, негатыўныя адносіны. А з другога - гэта выйсце, права выбару для тых, хто хоча атрымаць адукацыю. Ды і для навучальнай установы якая-нікая, а кампенсация матэрыяльных затрат. А што ж думаюць самі студэнты - платнікі? Мы сустрэліся з некаторымі з іх на факультэце замежных моў.

Вольга ДЗЯДЗЮК, студэнтка 1 курса

Я спачатку паступала ў Горацкую сельгасакадэмію. Не прайшла па конкурсу. Было вельмі крыўдна. Я старанна рыхтавалася да ўступных экзаменаў. І вось табе на... Але, на шчасце, мяне залічылі на платнае аддзяленне, зараз вывучаць буду англійскую мову замест аграрнаміі. Ну і што? Можна, яшчэ і лепш, што не паступіла ў акадэмію. Мне ўсё падабаецца: і сам ўніверсітэт, і выкладчыкі, і студэнты. Многія, як і я, не прайшлі па конкурсу, а потым падаліся сюды. Мне здаецца, што на платным аддзяленні пачуццё адказнасці выходзіць. Грошы ж заплачаны...

У мяне яшчэ малодшы брат ёсць, Андрэй. Ён вучыцца ў Жыровіцкім сельгастэхнікуме. Я разумею, што цяжкавата бацькам нас абодвух вучыць. Але бацька сказаў, што за нашы дыпламы можна і паўцарства аддаць. Бо без адукацыі няма будучыні. Мой тата - вадзіцель-дальнабойшчык, працуе ў аб'яднанні "Мастоўдэрэ", а мама - намеснік начальніка ўпраўлення сельскай гаспадаркі. Вядома, яны зарабляюць нядрэнна, але і для нашай сям'і было б цяжка, калі б плата за навучанне была ранейшай. Калі паступалі - яна складала 6,5 мільёна рублёў, цяпер - 5 мільёнаў. Такое зніжэнне радуе.

Таццяна АГЕЙ, студэнтка 1 курса

Я родам з Мастоў. Бацька мой працуе ў ПМК дыспетчарам, маці таксама там - бухгалтарам. Я спачатку паступала на АДП. Год вучылася на падрыхтоўчым аддзяленні, але для паступлення на бюджэтнае не хапіла балаў. До-

бра, што ёсць магчымаць паступіць на платнае. І многія аднакурснікі так лічаць. Калі ты не выдатнік, а жаданне вучыцца ёсць, і калі бацькі могуць аплаціць вучобу - гэта ж выхад!

Святлана МАКУШ,

студэнтка трэцяга курса

Ужо трэці год вучусь на платным аддзяленні, ёсць магчымаць штосьці асэнсаваць, параўнаць. Калі паступала на першы курс, не ўяўляла сабе ўсяго, што мяне чакае. Я вучылася ў звычайнай школе, у СШ № 24 у Гродне. А на факультэт замежных моў звычайна паступаюць са спецыяльных школ. Давялося самастойна "дацягваць" да патрэбнага ўзроўню.

На першых курсах некаторыя абьявага ставяцца да такіх дысцыплінаў, як філасофія, педагогіка, псіхалогія. А дарма. Цяпер пераканалася, што ўсё спатрэбіцца ў жыцці. Не ўсе мы пасля атрымання дыпламаў зможам дзесці працаваць перакладчыкамі. Не выключай і такі варыянт: замежная мова ў звычайнай мазавай школе.

За навучанне плачу самастойна. Працую рэпетытарам. Гэта не толькі заробак, але і добрая практыка. Заўважваю, як мае аднакурснікі, хто таксама працуе, мяняюцца на вачах. Вывучаюць жа не толькі англійскую мову, але і культуру, і звычай англічан. І вось мяняюцца погляды. Пачынаеш разумець, што ніхто не абавязаны нічога для нас рабіць. Нават бацькі. Дзякуй ім, што далі жыццё і выгадавалі. А ўсё астатняе залежыць ад нас. Можна ўжо і зарабіць на сябе, не маленькія. Крыўдна, што не ўсе так ставяцца да жыцця, да вучобы. Некаторыя прапускаюць заняткі, у дваццацігадовым узросце яшчэ не могуць самастойна прыняць рашэнне. А потым скардзяцца, што якасць навучання нізкая. Я лічу, што ўсё залежыць ад нас саміх, хто хоча, той і атрымае веды.

Вось у вагу - дык гэта на падручнікі. Іх не хапае. Даводзіцца тэксты перапісваць, здымаць копіі.

Спадары студэнты, будзьце больш дбайнымі і беражлівым, не рвіце кнігі. Яны яшчэ спатрэбяцца. І не толькі вам.

Як я стаўлюся да платнага навучання? Вядома, станоўча. Я, пачынаючы з другога курса, не толькі плачу за сваё навучанне, але і матэрыяльна дапамагаю бацькам. Дарэчы, дзякуючы факультэту. А каму цяжка плаціць - калі ласка, паступайце на бюджэтнае аддзяленне. Ёсць жа выбар...

УРАД КЛАПОЦІЦА АБ СТУДЭНТАХ

Савет Міністраў Беларусі прыняў пастанову аб мерах па забеспячэнні працоўнай занятасці студэнтаў і навуцэнскай моладзі ў вольны ад вучобы час.

Згодна з гэтым дакументам, дзяржаўнаму камітэту па справах моладзі сумесна з Міністэрствам адукацыі і Міністэрствам працы даручана ў трохмесячны тэрмін распрацаваць праекты заканадаўчых актаў,

якія рэгламентавалі б працоўную занятасць студэнтаў і навуцэнскай моладзі ў вольны ад вучобы час, у тым ліку і пры выездзе калектываў студэнтаў і вучняў за межы рэспублікі. У гэты ж тэрмін названыя ведамствы павінны ўнесці ў Савет Міністраў свае прапановы па стымуляванні прадпрыемстваў і арганізацый, якія ствараюць рабочыя мес-

цы для задзейнічання студэнтаў і навуцэнскай моладзі ў вольны ад вучобы час.

Акрамя таго, дзяржаўнаму камітэту па справах моладзі, Міністэрству адукацыі і Міністэрству працы па ўзгадненні з Міністэрствам фінансаў даручана распрацаваць і зацвердзіць парадак і ўмовы работы ў летні час педагогічных работнікаў і аспірантаў у якасці кіраўнікоў часовых працоўных калектываў студэнтаў і вучняў.

Галерея "Тизенгауз"

НАТЮРМОРТ

С АТРИБУТАМИ ИСКУССТВ

Н. АНТОНЧИК,
искусствовед

Вы подумали - шарденовский? Нет, я - о другом. Так называется картина молодого человека - Ивана Русачека, представленная на выставке в галерее "Тизенгауз".

Заставив нас вспомнить аллегорический натюрморт, автор на самом деле никаких атрибутов не изображает, кроме знаменитого Бельведерского торса, одиноко стоящего в углу подоконника.

"Как мне тебе его описать, когда он лишен прекраснейших, наиболее существенных природных частей? Как у великолепно-го дуба, срубленного и лишено-го суков и ветвей, остался один только ствол, также искалечен образ сидящего героя. Не хватает головы, рук, ног и верхней части груди", - так оплакивал невозполнимые утраты изуродованной статуи Геркулеса историк искусства Винкельман. Он писал, что достигнувший понимания красоты греческой скульптуры может различить "в этом куске одновременно и героя, и Бога".

Вполне может быть, что Ваня Русачек и не читал (пока) вдохновенных "Описаний" Винкельмана, но он смотрит на торс именно так, как убеждает смотреть знаток античности - "покойным взором".

"Почему я выбрал торс? Мне вообще нравится все, что связано с древнегреческим искусством, даже белый цвет гипсов, с которых мы рисуем - в ассоциативном смысле - чистота, благородство, возвышенность. А Бельведерский торс - это еще и мощь, сила, значительность. Я вижу, что современное искусство или уходит от человека, или разрушает его тело. Я с этим не согласен. Правда, у меня тоже не совсем получилось то, что я хотел", - говорит Иван.

В еще большей мере проблема общения, любви и одиночества присутствует в работе Инны Аполониной. Ее "Прохожая" своей обезличенностью и, отдаленно, в цвете, странным образом напоминает картину "Герман Гессе" гродненской художницы Жанны Чистой. Обуреваемый неодолимыми личными противоречиями, он остается в зрительской памяти таким же безутешным. Кудельно-смутный образ "Прохожей", подсканый формой и цветом, отчужден, но ощущения безысходности в нем нет, как и в другой работе Инны - "Пейзаж". Скорее в них зарождается желание "поллюбить этот ограниченный и смертный мир".

Отмечу, что у обоих авторов этих запоминающихся картин руководителем был художник Сергей Трофимович Осоприлко.

В технике офорта выполнила Оксана Коршун "Принца" и "Принцессу". Последняя особенно

его спокойствия, придают насыщенность и затаенность.

Нельзя умолчать о композициях с женскими фигурами Наташи Костевич (рук. А.А. Лещинский). Они интересны своим художественным достоинством, но больше, пожалуй, в психологическом плане.

Обращение к характерности женского тела очевидно и в "Сидящем демоне". Традиционно печальный и тоскующий, у Наташи он еще и уставший, что, естественно, вызывает у зрителей усмешку, потому что атрибутика этого художественного образа не дает усомниться в том, что перед нами женский демон, соблазняющий мужчин. Залетевшие в фантазию художницы из эротических мифов - крылатая "Нидда", коварная "Лилит" и волосатая "Эрибун" соединяются по ее воле в один образ, вызывающий ироническое сочувствие. Замечу, что его прямая иллюстративность многим зрителям нравится.

Наряду с красочными фантазиями Наташи Костевич невозможно не заметить композиции Андрея Филипповича (рук. Бурчик А.И.). Именно они приносят в экспозицию живописно-декоративный эффект, приятно радующий глаз. Входящий зритель сразу видит прекрасно оформленный, звучный по цвету натюрморт, тающий в себе какое-то особенно предпраздничное настроение.

Ясный конструктивный замысел, чистота форм, уместность цвета и экономия средств - все присутствует в этой, на первый взгляд, простой работе, которая вполне может рассматриваться как оригинальное художественное произведение. А назвать ее можно совсем не оригинально, так же, как ту, с которой начинался разговор о выставке - "Натюрморт с атрибутами искусств", потому что Андрей изображает прекрасные предметы ручного труда того далекого времени, когда еще не знали железа, а ремесло было неотделимо от искусства.

Художественный интерес представляет необыкновенно звучный цвет смешанной техники. Андрей рассказывал, что "усложнил технологию" он случайно, попробовав написать маслом на мелованной бумаге. Найденный красочный эффект во многом способствует созданию настроения - зарождающегося чувства созидательной красоты.

На снимках: "Принц" О. Коршун, "Зимний пейзаж" О. Олейниковой, "Натюрморт" А. Филипповича.

Фотопрепродукция В.Сорокина.

"Надчёманскія галасы": НОВЫЯ ІМЁНЫ

Васіліца Пазнухова

Белый снег присыпал дорогу,
Освежив осеннюю даль.
И прядет Зима понемногу
Вечеров сребротоных печаль.
Манит белой искристою кошмой
На дороге во тьме тишина,
Подмигивает теплым глазом-окошком,
Вдруг исчезнет... И вновь я одна.
Две березы полной пригоршней
С ветром иной бросают в лицо...
... И мне слышится в дальней дороге
Звон далеких, лихих бубенцов.

* * *

Синее небо в сумерках зимних,
Чисто и ясно вокруг.
Звезды на небе горят ледяные,
Тая от пламени рук.
Я их поглядеть озябшими пальцами
Не успеваю. И катятся вниз
Яркие слезы Вселенной-красавицы,
Имя которой - Жизнь.
Я так хотела глазами пытливыми.
Ей посмотреть в глаза
И разглядела за небом зимним:
"Ты тоже моя слеза!"

* * *

Облака снежинками-слезинками
Целовали стекла горько очень
Улетали мысли вдаль пушинками,
Левбединым криком зимней ночи.
Светофоры, фонари и лампочки -
Все спешат при встрече улыбнуться,
Эхо смеха их шуршаньем бабочки
Заставляло тополя проснуться.
А потом - поля, слегка прикрытые
Черно-белой с серебриной шалью,
Заклинания слова забытые
Инеем стекло разрисовали.
Разлился асфальт рекой печальной,
Заструились веточками ивы...
... Ну зячем, зячем молчать отчаянно,
Мы ведь не прощаемся, мой милый!

* * *

Зажги свечу! Согрев шар земной!
Друг друга-мы случайно повстречали
В зеркальном зале, убранном Зимой,
Реальнее реальности реалий.
И взор был чист, как летняя гроза,
Как слезы воска огневой лазури.
И замести снегам, забыть - нельзя.
В нем овкана тишь и нежность бури.
Металл твоих серебряных волос
Звенел, как всплески звезд далеких
утром.

Сегодня ветер голос твой принес...
Зажги свечу! Пусть совершится чудо!

СЛЕДЫ

Я иду, а белая поземка
Вьется возле ног моих шенком.
Снег скрипит свежо, морозно, звонко,
Мой шивая шаг следом - стежком.
Снег, зима - ведь это жав прекрасно!
А следы ведут зимиы отсчет:
Завтра следом детство ясноглазое
Под руку со старостью пройдет.
Пробежит кошачьих ног дорожка,
Лай собак испочет снег вдали,
И свои озябшие ладошки
Спрячут в вату снега снегири.
Кто сказал, что снег - лишь покрывало,
Чтобы скрыть земную наготу?
Наши судьбы, взрослые и малые,
Пишем мы следами на снегу.
Все следы мы в жизни оставляем,
Но, прошу, задумайся, постой:
Лучше быть следами на асфальте
Или в вечность вспыхнувшей звездой?

Пушыстым снегам і звонкім марозам прайшлася па ваколцах з.ма. Што ні кажы, заўсёды зімой выяўлялася пачуццё скаванасці, безжыццёвасці навакольнага свету. Часам гэта пачуццё перадавалася і чалавеку, выклікаючы ў яго сум і прыгнечанасць: "Што зіма -пазнаю не па белі галля, а па тым, што ў душы маёй мова маўчання...", - так апавядае пра свой душэўны стан Нат. Арсеннева.

Але ёсць у зімы і іншае аблічча. Урачыстае і святочнае. Таму што зіма - самая шчодрая на святы пара года. І якім бы кароткім ні быў зімовы дзень, як бы ні прыцискаў мароз, як бы ні круціла мяцеліца, заўсёды знойдзецца ў зімовы час месца для гарэзлівай і неўтаймоўнай веселасці. І часам так разгарыцца душа на марозе, што хочацца кінуць смелы выклік зімовым стыхіяям:

"Што нам мяцеліца,
Вецер і сцюжа?
Што нашу моладасць
Зможа адужаць?... (А. Александровіч).

Прыемна, што марозы і сцюжа, заўвек не згасілі яшчэ такі кволы і трапяткі агенчык творчасці нашых паэтаў. Зімовыя кракавіды сталі для іх чарговай крыніцай натхнення. А чаго ў іх паззіі больш: сцішанасці і задумненасці ці бадзёрнасці і веселасці, мяркуеце самі...

Святлана ТАРАСАВА,
кіраўнік літаб'яднання.

Анатоль Раманчук

ТУТ ЦЯБЕ НЯМА

Калі ўсе словы,
столменыя за дзень,
заціхнуць кроплямі на маім акне.
Калі ўсе думкі,
знойдзеныя за дзень,
палывуць наўздагон састарэлым
снам,

Калі ўсе зярняты сустрэч,
згубленыя за дзень,
прарастуць на зорах успамінам...
Тады
выйду паціху за дзверы
і
пайду па ночы да Цябе...
Бо не магу не думаць пра Цябе.
Бо не магу размаўляць з Табой,
Бо ніколі Цябе не сустрэну тут.

НА ДРУГІМ БЕРАЗЕ ПАЛУНАЧЫ

На другім беразе палуначы
Мяне чакае Лёс.
Як даўнае племя -
мае будучыя ўчынкі
скачучы вакол вогнішча маіх мар.
Траба на другі бераг.
І я туды перабрусь!

Ці то ў чароўным чаўне сну.
Ці то па хісткаму масту бяссоння.
А там я падкіну веця ў полымя
і буду глядзець,
Як ідзе ў вандроўку забыцця
даўнае племя.
А потым, пазней, зразумее, што
мне зноў траба
На другі бераг палуначы.

Дзмітрый Матусевіч

Белым воблакам падае снег
На ўчарашні куточак вясны,
Дзе ўчора ручай звонкі бег,
Сянія толькі бліскучыя леды.
Стала ціха і змрочна вакол
Там, дзе ліўся вясёлы напеў.
Белы вецер заслаў снегам дол
Там, дзе ўчора рамонка квітнёў.
Белым воблакам падае снег,
Ды ў крышталіных далонях ільду
Мне ўсё ж чуецца радасны спеў
І калех, які дорыць вясну!

Я так ждал зтот снежны закат.
Я не верил в его тьмоту,
Но, мерцая, снежинки летят,
Порождая вокруг пустоту.
Я не видел пылающих глаз,
Но я ждал откровенья души,
Я растаял снежинкой для Вас,
Одинокой снежинкой в глуши.
Да, я видел, как гаснет рассвет,
Разгоняя туманную мглу.
... Надо мной из снежинок сонет
Превращает реальность в мечту.

Дзіяна Бубнова

Ты не думаеш пра мяне,
Як мне горка, горка да болю,
А ці думаў ты, што прамільгне
Тое ўсё, што было ў нас з табою.

Скажаш ты, што не вернеш назад
Усё, што мы зберагчы абяцалі,
І блукае твай змрочны пагляд,
Бессаромны, без жалю...

Вораг ты, сам сабе, ды і мне,
Не прабачу табе я ніколі!

... Два агенчыкі ў цёмным акне...
Усё маўчыць у цямяткім пакоі.

Д'ябал ты, альбо д'ябла анёл,
Ты ніколі не ведаеш жалю,
Гэты круг, як пикальны кацёл
Пасярод сатаніскага балю.

Ды нячыстага пути парваць
Светлы, боскі анёл дапаможа.
І каханне ізноў мне спаткаць,
Перашкодзіць і д'ябал не зможа.

Святлана САПЯНСКАЯ

ТРЫЯЛЕТЫ ЗІМЫ

I
Зіма атуліла абшар
Бялуткім сваім пакрывалам,
Так светла і радасна стала -
Зіма атуліла абшар.
Мне ўсё ж такі гэтага мала.
Чакае каханна душа.
Зіма атуліла абшар
Бялуткім сваім пакрывалам.

II
Агністыя зоркі-пушынкі
Няспешна злятаюць да долу.
І поўняць усё бляскам вясёлым
Агністыя зоркі-пушынкі.
Палёт іх мне здаўся знаёмым,
Так свецяцца шчасця іскрынкі.
Агністыя зоркі-пушынкі
Няспешна злятаюць да долу.

III
Хай заўвек прыносіць зіма,
Панавання яе не баюся.
Да цябе я бліжэй прыгарнуся,
Хай заўвек прыносіць зіма.
І яшчэ такой сілы няма,
Што з табой разлучыць нас
прымусіць,

Хай заўвек прыносіць зіма,
Панавання яе не баюся.

Надзея Мяркупава

Люблю зиму
За строгость
И за стойкость,
За то, что лишь она
Нам дарит первый снег.
Люблю зиму
За свежесть,
За снежную безбрежность
За то, что красотою
Легко пленяет всех.

Говорили - зима суровая,
Белокосая северянка,
А пришла она к нам веселая,
Разудалая, как цыганка.
Разодетая, шаловливая
Неспойная, да игривая...
С ветром - выгой пришла,
Новый год привела.
В дальний путь старей год
позвала.

Снежных хлопьев
Тихое круженье,
Не устанет выюга ворожить...
Здравствуй, месяц моего
рождения,
Чем меня ты можешь одарить?

Письмо в редакцию

Сердечное спасибо и низкий поклон коллективу отдела кадров, профкому, сотрудникам Гродненского государственного университета имени Янки Купалы за душевное участие и материальную помощь в поездке на похороны мамы.
В.В. Зобкова.

Заснавальнік: Гродзенскі дзяржаўны
універсітэт імя Янкі Купалы.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 519.

Газета набрана, зварстана і аддрукавана на
тэхніцы выдавецкага аддзела Гродзенскага
дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы.

Рэдактар
Л. ДАНИЛАВА.
Набор і
вёрстка:
М. ВЕРСТАК,
Ю. РАДС.

Газета выходзіць адзін раз
у месяц.
Аб'ём - 1 друк. арк.

Здадзена ў набор 20.01.97

Заказ № 5

Наклад 500 асобнікаў.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў адказваюць за пад-
бор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытатаў, эканаміч-
ных даных, асабістых імёнаў, географічных назваў і іншай
інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлі-
валася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі.
Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркаван-
ня, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Наш адрас: ☐ г. Гродна, вул. Ажэшкі,
22, пакой 228. ☎ 72-08-17.